

Juhend Äriplaani abitabelite täitmiseks (24.01.2012)

Finantsprognoside koostamisel tuleb lähtuda Eesti heast raamatupidamistavast ja Raamatupidamise Toimkonna juhendist RTJ 12 „Valitsusepoolne abi“ (muudetud 2011).

Juhendit RTJ 12 rakendatakse sihtfinantseerimise kajastamiseks, mida teostatakse ettevõtetele valitsusepoolse abina.

Valitsus tähendab RTJ 12 mõistes nii Eesti Vabariigi, kui ka välisriikide valitsusi, kohalikke omavalitsusi, valitsusasutusi ning kohalikke ja rahvusvahelisi toetusi jagavaid organisatsioone (sh Euroopa Liidu toetusfondid).

Sihtfinantseerimise kajastamise üldreeglid:

1. Sihtfinantseerimist, millega **ei kaasne tulevikku suunatud tingimusi (tagasinõude õigust)**, kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks.
2. Sihtfinantseerimist, millega **kaasnevad tulevikku suunatud tingimused**, kajastatakse tuluna siis, kui tingimused on täidetud.
3. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena.
4. Sihtfinantseerimine kajastatakse saadud või saadava vara õiglasel väärtuses.

Kajastamine bilansis ja kasumiaruandes.

1. Sihtfinantseerimise abil saadud või soetatud varasid kajastatakse bilansis analoogiliselt muudele sama tüüpi varadele. Saadud sihtfinantseerimine, mis ei vasta veel tuluna kajastamise tingimustele, kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalise kohustusena, olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.
2. Sihtfinantseerimisega seonduvad tulud ja kulud kajastatakse kasumiaruandes kirjete „Muud äritulud/muud ärikulud“ koosseisus.

Näide 1: Ettevõtte soetab tootmistegevuseks kasutatava põhivara 40 000 euro väärtuses ning selle maksumus kompenseeritakse PRIA poolt 60% ulatuses. Sihtfinantseerimise tingimuseks on, et ettevõtte jätkab samas valdkonnas ja asukohas tootmistegevust 5 aasta jooksul (**tulevikku suunatud kohustus**).

Ettevõtte raamatupidamises:

1. Põhivara võetakse arvele soetamise momendil (40 000,-).
2. Saadud toetuse laekumisel võetakse see arvele bilansi passivas kohustustes real „Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest“ (24 000,-).

3. Sihtfinantseerimise kõikide tingimuste täitmise, st. **5 aasta pärast** kantakse saadud toetus tuludesse (Kasumiaruande real „muud äritulud“) ja eemaldatakse bilansist kohustuste realt (24 000,-)
4. Põhivara amortiseerimine toimub tavapäraselt analoogiliselt muudele sama tüüpi varadele.

Näide 2: Ettevõttele eraldatakse sihtfinantseerimise korras toetust 10 000 eurot avaliku arvamuse uuringute projekti teostamiseks. Projekti kestvuseks on kuus kuud. Projekti läbiviimiseks lisatingimusi ei ole.

Ettevõtte raamatupidamises:

1. Projekti lõpparuande aktsepteerimisel ja toetuse väljamaksmisel võib kohe saadud toetuse kanda tuludesse (Kasumiaruande reale „muud äritulud“).

Tabel 1 „Müügiprognosisid“.

Täita eraldi read kõigi toetuse saamisega seotud toodete ja teenuste kohta. Ettevõtte tavapärasest äritegevusest saadud (mis ei ole seotud investeeringu või tegevusega millele toetust küsitakse) müüki võib näidata ühel real „investeeringuga mitteseotud müük“.

Toote omahind – otseselt toote valmistamiseks kasutatud kaupade, materjalide ja teenuste maksumus ostuhinnas. (Siin ei ole vaja näidata personalikulud ega osa ettevõtte üldkuludest, mis tavapäraselt arvestatakse toote omahinna sisse).

Tabel 2 „Prognoositud kasumiaruanded“

Kasumiaruanne (MTÜ-del Tulude ja kulude e. Tulemiaruanne) on raamatupidamisaruanne, mis kajastab aruandeperioodi majandustulemusi (tulused, kulused ja kasumit või kahjumit).

Müügitulu – peab vastama tabeli „Müügiprognosisid“ reale „Kokku müük“.

Muud äritulud – näit kasum põhivara müügist.

Muud tulud (saadud toetused) - siin real näidatakse ka tulud sihtfinantseerimisest juhul, kui projekt on lõpetatud ja tulevikku suunatud kohustusi enam ei ole, st peale viieaastast perioodi, mille jooksul toetusega soetatud vara peab säilima (vt üldreegleid).

Materjal, kaup, teenused – peab vastama tabeli „Müügiprognosisid“ reale „Kokku omahind“.

Tööjõukulud – aruandeaasta tegelikud palgakulud koos kõigi maksudega.

Mitmesugused tegevuskulud – ettevõtte tegevuse üldkulud.

Kulum – aruandeaasta põhivara kulum. Siin näidatakse nii omavahenditest ja varem soetatud põhivara kui ka toetusega soetatud põhivara kulum kokku (muutus alates 01.01.12).

Tabel 3 „Prognoositud rahavood“

Rahavoogude aruanne on raamatupidamisaruanne, mis kajastab aruandeperioodi rahavoogusid (laekumisi ja väljamakseid).

Raha jääk perioodi algul ja lõpus – peab olema alati positiivne või „0“. Perioodi lõpu rahajääk on järgmise perioodi alguse jääk.

Võetud laenud – näidatakse selles perioodis, millal kavatakse laenu võtta.

Toetus investeringuteks – näidatakse, millisel aastal kavatakse toetust küsida ja saada.

Laekumine müügist – võib olla sama mis kasumiaruandes „Müügitulu“. Juhul kui on ette teada, et müügiarvete laekumise tähtajad on pikad ja oluline osa arvetest ei laeku samal aastal kui see väljastatakse, näidatakse need laekumised järgmisel aastal.

Näide 3: kui 2012. a detsembris müüakse kaupa või teenust 1000 euro eest ja on ette teada, et see laekub järgmisel aastal ja 2012 müügi käive kokku on 15000 eurot, siis rahavoogudes näidatakse 2012 laekumine müügist 14000 eurot ja detsembri 1000 eurot lisatakse 2013 aasta laekumistele.

Materjal, kaup, teenused – võib olla sama mis kasumiaruandes „Materjal, kaup, teenused“.

Sarnaselt laekumistega tuleks ka siin arvestada, et kui hankijatele arvete tasumisel on pikad maksetähtajad, võivad osad tasumised minna järgmisesse aastasse.

Tööjõukulud ja mitmesugused tegevuskulud võib näidata sarnaselt kasumiaruandega.

Investeeringud – näidatakse selles perioodis, millal kavatakse investeeringuid teha. Näidata eraldi real investeeringud, mida kavatakse teha toetuse abil.

Tabel 4 „Prognoositud bilanssid“

Bilanss on raamatupidamisaruanne, mis kajastab teatud kuupäeva seisuga (siin iga aasta 31. detsembri seisuga) ettevõtte finantsseisundit.

Bilansi rida „Raha“ – peab olema iga aasta lõpus sama, mis rahavoogude aruandes aasta lõpu seisuga rida „raha jääk perioodi lõpus“.

Näide 4: kui rahavoogudes on 2011 aasta lõpus raha jääk 200 eurot siis bilansis seisuga 31.12.2011 peab olema real „Raha“ 200 eurot).

Nõuded ostjate vastu – kui rahavoogudes real „Laekumine müügist“ näitasite sama summa mis kasumiaruandes real „Müügitulu“ (kõik arved laekusid samal aastal kui need esitati) siis siin on „0“. Kui osa laekumisi jäi järgmisesse aastasse siis siin näidata laekumata arvete summa aasta lõpu seisuga (näiteks 1000 euri 2012 aasta lõpus).

Varud – näidatakse ostetud kauba ja materjalide varud aasta lõpu seisuga, mis on veel müümata või tootmises kasutamata.

Põhivarad – näidatakse eraldi oma vahenditega soetatud põhivarad ja toetuse abil soetatud põhivarad. **Saadud toetuse abil soetatud põhivarad peavad bilansis arvel olema ka viis aastat peale projekti lõppemist.**

Põhivara kulumit arvestatakse kõigilt põhivaradelt tavakorras (muutus alates 01.01.2012).

Kulum on bilansis miinusmärgiga ja akumulieeritud kulumi summas.

Kokku põhivara = soetusmaksumus – kulum, st. Põhivara on bilansis arvel jääkmaksumuses.

Võlad hankijatele – kui rahavoogudes näitasite ridadel „kaup, materjalid, teenused“ ja „mitmesugused tegevuskulud“ samad summad mis kasumiaruandes, siis on siin „0“.

Juhul kui osad arved jäävad aasta lõpus tasumata (raha väljaminek on väiksem kui kasumiaruandes kulu) näidatakse siin tasumata arvete summa aasta lõpu seisuga.

Laenud ja liisingud (nii lühi- kui ka pikaajalised) – näidatakse laenujääk aasta lõpu seisuga.

Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest – näidatakse saadud või saada olev sihtfinantseerimine. Kui sihtfinantseerimisega kaasnevad tulevikku suunatud tingimused, näidatakse seda summat siin real nii kaua kuni kõik tingimused on täidetud.

Näide 5: kui saadakse toetust 2012 aastal seadme soetamiseks ja see seade peab alles olema viis aastat peale projekti lõppemist, siis tuleb seda

toetuse summat näidata siin real nii kaua, kuni see periood lõpeb. Alles siis võib selle summa tuludesse kanda.

Osakapital/aktsiakapital – Äriregistris registreeritud ettevõtte osa- või aktsiakapital.

Eelmiste perioodide kasum (kahjum) – eelmiste perioodide akumulieeritud kasum (kahjum) mida ei ole dividendidena välja makstud ega muul eesmärgil kasutatud.

Aruandeaasta kasum (kahjum) – Kasumiaruandest realt „kasum majandustegevusest“ miinus ettevõtte tulumaks (dividendidelt või muudelt omakapitalist väljakuulutatud väljamaksetelt arvestatud tulumaksukulu).

Finantsprognoside koostamisel soovitame kasutada oma raamatupidaja abi.